

Navale kod Oslavije opet odbijene.

Brzozavne vijesti.

Rat na Balkanu.

Bugari zauzeli Bitolj.

Milan, 3. decembra. (D. u.). „Secolo“ javlja iz Florine od dne 2. decembra: Srpske su čete ujutro zapustile Bitolj, te su se povukle prema Resni.
 Rim, 3. decembra. (D. u.). „Agencia Stefani“ javlja iz Atene, da su bugarske čete zaposjele Bitolj u 3 sata popodne.
 Köln, 4. decembra. „Kölnische Zeitung“ javlja: Talijanske novine primaju iz Soluna, da su Srbi prošle srijede zaključili predajni grad Bitolj Bugarima. Odašlanstvo, koje se sastojalo od grčkog poslanika, srpskog metropolitisa i načelnika Bitolja, sastalo se sa zastupnicima Bugarske i centralnih vlasti, da potpišu uvjete predaje.

Borbe u Macedoniji.

Budimpešta, 4. decembra. „Pester Lloyd“ javlja iz Sofije: Polozaj Francuza na macedonskom bojištu je trajno pogubljen. Područje Tikves-Doiran i pozicija Krivolaka opkoljena je od triju strana od bugarskih četa. Francuzi se ne usudjuju preći iz svojih pozicija na navalu, te se drže psove u defenzivi. Francuski zarobljenici, što su zadnjih dana dovedeni u Solun, posve su istrošeni. Oni kora svoju vladu, koja ih je poslala na tako pogibljivo bojište.

Rastanak kraja Petra kod ruskog cara.

Budimpešta, 4. decembra. „A Vilag“ javlja iz Soluna: Prije svojeg odlaska iz Srbije upravio je kralj Petar ruskom caru rusno pismo, kojim je prilozio grudu srpske zemlje, te je oboje otposlao u Petrograd. U pismu se kralj Petar tuži o nevolji, što ju je rat prouzročio u Srbiji. Njegov je narod do u prah ponižen. Kralj veli, da je nemarnosti ruskih vladinih krugova kriva nesreći Srbije, te da će car za ovo odgovarati pred visim sudem.

Bolest kralja Petra.

Berlin, 4. decembra. „Berliner Lokalzeitung“ javlja: Potokosti o bolesti kralja Petra vele, da je kralj mnogo trpio na putovanju u Skadar. On je jahao na konju, a uzan Pasić, te više puta nije 36 sati ništa uživao. Diplomate na srpskom dvoru otpuvali su u Crnu Goru, otkuda će se podati preko Italije u Solun. Neki će se diplomati povratiti svojim dvorovima.

Iz Rumunjske.

Jonescu protiv Filipescu.

Budimpešta, 4. decembra. Probitina između Filipescu i Jonescu bila svakim danom veća. Pred nekoliko vremena pozvao je Filipescu članove unionističke federacije na sastanak. Pristaje Jonescu nijesu dosli, već su se sastali kod svojeg voditelja. Kada su sina Filipescu napadale vladine novine, Jonescuv listovi nijesu ga niti branili. Ova agitatora već više vremena nemaju povjerenja jedan u drugog. Mislili su, da će neprijateljstva nastupiti i javno, a time bit će konac unionističke federacije. Prigodom izbora predsjedništva u komori dokazalo se, da Jonescu i Filipescu raspolažu samo sa 45 glasova.

Odsjek za municiju u Rumunjskoj.
 Roterdam, 4. decembra. „Times“ javlja iz službenog vrela, da je ratno ministarstvo u Bukarestu pred kratko vrijeme imenovalo odsjek za municiju.

Rumunji pridaju ententi izdajstvo radi Srbije.

Bukarest, 4. decembra. Pod naslovom „Heroička Srbija“ objavljuje Milie u „Adaverul“ uvodni članak, u kojem veli, da je krivnja uništenja Srbije na

četvornom sporazumu, koji je silio Srbiju na otpor, a da nije mislio na to, da joj pravodobno stigne u pomoć. Prozena pomoć ne može Srbiji ništa pomoći. Ona je došla i dolazi prekasno. Makar da Srbija i Belgija i dobiu svoja prava, što će nadoknaditi žrtve? Srbija se je žrtvovala samo četvornom sporazumu. Ova ju je u zahvalu pustio na cjelidu. U svjetskoj povijesti bit će to crna stranica.

Majoresca na strani Bratianuju.

Budimpešta, 4. decembra. „Az Est“ javlja iz Bukaresta: Bivši ministarski predsjednik Majorescu, koji se je bio povukao iz političkog stupja, stupio je opet u aktivnu politiku. Jačer je izjavio u senatu, da će uz Marghilomana podupirati politiku Bratianuju. Izjava Majorescuja pobudila je veliku senzaciju.

Liga za rumunjsku ujedinjenost.

Bukarest, 4. decembra. Vijest, što su ju donijele njemačke novine o utemeljenju nekakve lige, kojoj je svrha da svede Rumunjsku e se uplete u rat protiv Rusije, a kojoj ligi stoji tobož na čelu Marghiloman, je potpuno bez temelja. Radi se tu o ligi za ujedinjenje Rumunja, o kojoj donasa „Independence Roumaine“ sljedeće: Vijest je o utemeljenju lige neutemeljena. To nam potvrđuje bivši ministar Arion. Za kojega se pisalo, da on je tu ligu utemeljio, te nam izjavio, da on nije potpisao u tom pogledu nikakvog spisa.

Grčka i ententa.

Grčki poslanik zapustio Pariz.

Lugano, 4. decembra. „Secolo“ javlja, da je grčki poslanik u Parizu otpuovao u Atenu.

Pregovori između Grčke i entente.

Pariz, 4. decembra. „Havas“ javlja iz Atene: O stanju pregovora između saveznika i grčke vlade, kaostio i o zadnji saveznika u Macedoniji nije izdana nikakva službena izjava. Engleski je poslanik posjetio Skludisa.

Grčko-turski pregovori.

Köln, 4. decembra. Dopisnik „Kölnische Zeitung“ iz Sofije doznaje iz dobrog vrela, da su tursko-grčki pregovori dostigli stupanj velike važnosti. Skludisi i veliki vezir izmjenili su si srdačne brzozavke. Između Grčke i Turske vode se istodobno pregovori i u Ateni i u Carigradu. Pošto pregovori brzo napreduju, nada je, da će se postići potpuno sporazumjenje.

Četvorni sporazumu.

General Ameglio vraća se u Afriku.

Rim, 3. decembra. (D. u.). General Ameglio, namjesnik u Libiji, kojega se mislilo imenovati zapovjednikom ekspedicije u Albaniji, povratio se u Tripolis.

Jakost ruskih četa u Besarabiji.

Roterdam, 4. decembra. Suradnik „Nieuwe Rotterdamse Courant“ javlja iz Sofije: Jakost ruskih četa, što su saкупljene u Odessi cijeni se na 300.000 monaka. Ako bi se Rumunjska pridružila ententi, bila bi od svih strana napadnuta od austro-ugarskih, bugarskih, njemačkih i turskih četa, te joj Rusija ne bi mogla pružiti nikakve pomoći. Radi toga valja mijenjati u Rumunjskoj, da onta nema ništa dobra očekivati od entente, te da joj je jedini spas, da i nadalje ostane neutralna.

Uvedenje vojničke službe u Engleskoj.

Roterdam, 4. decembra. Upravitelj engleskog odjela za rekrute, Lord Derby, izjavio je, da prema rezultatima do dne 30. novembra tičući se dobrovoljnog prijavljivanja u vojsku, nije više

moгуće misliti na to, da se ne bi uvelo vojničku obvezatnost u Engleskoj. Broj dobrovoljno prijavljenih Engleza nije dođude malen, nu ne odgovara patriotizmu, što se u ovo ozbiljno vrijeme zahtjeva od svakog Engleza.

Borbe u Mezopotamiji.

Carigrad, 2. decembra. (D. u.). Prava daljnjim vijestima iz Bagdada progono turska vojska Engleze. Zapovjednik engleske vojske pobjeogo je u Basorah.

Smrt vojde Poljaka.

Petrograd, 4. decembra. Član Dume, Dymza, vodja stranke Poljaka, naglo je umro.

Centralne vlasti.

Carevo ručno pismo.

Beč, 3. decembra. (D. u.). Car je izdao na ministra predsjednika grofa Stürgkha ručno pismo u kojem veli, koliko je dosada Primorje trpilo radi vojne protiv Italije, a osobito rušenje i uništavanje grada Gorice silno je dirnulo očinsko srce Nj. Veličanstva. Car zahvaljuje počastvu, koje joj stalnu nadu u pobjedu te mu izrazuje sauešee, osiguravajući počastvu, da se njegovo očinsko srce nada u bolje dane, te da će biti Njegova briga i briga vlade, da se ublaže i izliječe rane, što ih zadaje rat.

Neistine u neprijateljskim izvještajima.

Beč, 3. decembra. (D. u.). Iz stana ratnih dopisnika se javlja: Službeni ruski izvještaji od dne 29. i 30. novembra sadržavaju vijesti o tobožnjim ruskim uspjesima kod Kalinica, sjeveroistočno od Cartoriska. Vijesti su lažne.

Kako se smiono Crnogorci udaljaju od istine u svojim izvještajima proizlazi iz toga, što u dan, kada su naše čete unišile u Plevlje; crnogorski izvještaj javlja o nekakvoj pobjedi na sedlu Metalici, tvrdnja, koje mogućnost će biti jasna i onomu, koji i malo poznaje zemljopis Balkana.

Dostojno je sastavljen i talijanski ratni izvještaj od dne 1. decembra. U njemu se veli, da su Talijanci „osvojene pozicije“ pojačali i da su srušili topništvo našu „novu otpornu liniju“. Prvo Talijani ne mogu činiti, posto ne posjeduju osvojenih pozicija, i posto držimo u našim rukama sve naše prijašnje pozicije. Cijela je vijest proračunana da prevari javno mnijenje, a nastala je radi toga, što se otvorila talijanska komora.

Nasljednik princa Hohenhoeha.

Beč, 3. decembra. (D. u.). Bivši ministarski predsjednik Beck imenovan je predsjednikom vrhovnog računarskog dvora.

Njemačke podmornice u Sredozemnom moru.

Berlin, 4. decembra. „Berliner Lokalzeitung“ javlja iz Roterdama: Prema francuskim vijestima opazio se njemačke podmornice blizu Sicilije, u blizini sirakuskog zaljeva i kod Passignana.

Njemačka ne će produljiti vojnu obvezatnost.

Berlin, 4. decembra. Vijest, koja se u zadnje vrijeme širila e namjerava njemačka vlada produljiti vojnu obvezatnost, ne odgovara istini.

Promjene u austrijskom ministarstvu.

Važne su promjene, koje su se provele u austrijskom kabinetu. Na mjesta ministra unutarnjih posala, ministra trgovine i ministra financija stavljene su nove, u praktičnom radu za državu nepokusne sile. Znač je to promjene u stvaranju potrebna naše države, koja iziskuje ljude, poznavajuće težnje naroda i njihove gospodarske prilike iz vlastitog poslovanja. Tako je dosao na mjesto ministra trgovine ravnatelj kreditnog zavoda,

dakle čovjek, koji pozna trgovački život, koji je kroz godine i godine sam vodio trgovačke poslove i koji će kao ministar trgovine sigurno reformirati netrgovačko shvaćanje trgovačke djelatnosti. Vodja druge važne novčane institucije naše države, dr. Karl Leth, stekao si je osobite zasluge za organizaciju ratnih zajmova, koji su imali neocekivano sjajan uspjeh. Nova imenovanja stoje, kako misle nekoje novine, u vezi sa financijskom nagodbom, koja se imade sklopiti između austrijske i ugarske pole naše monarhije. Sastav ovog dijela kabineta također je od važnosti, jer se baš budućim pregovorima o ovoj temi hoće, da budu na čelu najvažnijih resorta, koji odlučuju o toj nagodbi — na čelu trgovine i financija i praktični ljudi, koji poznavaju financijsku snagu države, trgovačke njezine konjture i sve one sase, koje još nisu iscrpljene, da se podigne trgovina i industrija, da se na pravom mjestu država pobrine za financijsku pomoć i da na taj način i sama podigne svoju financijsku snagu.

Ali najvažnija je promjena u ministarstvu unutarnjih posala. Na mjesto baruna Heindola imenovan je ministrom unutarnjih posala princ Konrad Hohenlohe-Schillingsfürst. Princ je između najsimpatičnijih političkih pojava u Austriji te se možemo nadati, da će biti njegovo poslovanje kao ministra pravdom i srhovitom. I a pitanju naših bjegunaca znati će njegova željana ruka, da učini red.

Novoimenovani je princ član visokog austrijskog plemstva, a vežu ga rodbinske veze sa samom vladarskom kućom. Dosada je bio predsjednikom vrhovnog računarskog dvora. Nu najviše upada u oči, što je knez Hohenlohe imenovan ministrom unutarnjih posala gledom na njegovu političku proslost. Prije nego što je imenovan predsjednikom vrhovnog računarskog dvora, bio je trčanskim namjesnikom. Za svojega namjesništva on je izdao poznate naredbe protiv Talijana, prema kojima nije Talijanima iz kraljevine bilo više moguće, da budu u javnoj ili općinskoj službi.

Toj anomaliji, a ne privilegiju, učinio je knez Hohenlohe svojim naredbama kraj. Nu dođe do interpelacije u parlamentu od strane Unije latine i talijanskih klubova, dok su opet Hrvati iz Primorja i Dalmacije, pa i sami Slovenci branili njere kneza Hohenloha. Konačno je i sam Hohenlohe morao iz obzira prema bivšoj savezici odstupiti.

Imenovanje kneza Hohenloha za ministra unutarnjih posala imade ne samo gledom na rat u Italiji, nego i gledom nakon njega najveću važnost po hrvatsko-slovenački element. Princ Hohenlohe, koji je osobito maran upravnik, stavljajući sve težište na eksekutivu, imat će za sve krajeve, koji se dugo nisu razumijevali za cijelo mnogo interesa i ljubavi, jer baš ovaj rat daje njegovom djelovanju kao namjesniku najbolju zadovoljstina.

O istom predmetu primamo iz redova naših čitatelja sljedeće:

Ovih su se dana vršile u našem ministarstvu važne promjene. U ministarstvo unutarnjih posala došao je muž, koji veoma dobro pozna naše prilike i vjerno i odanost njegovog naroda. Carev progias Primorcima opet je dokaz, da se u najvišim krugovima počelo zanimati za naše boli i naše palnje i careve će riječi svakako dignuti naše nade, ublažiti bol naših evakuiraca, a stalno je i to, da se odlučujuć krugovi od sada unaprijed promatraju položaj našega naroda u tako kritično doba sasna drugim okom. Nadamo se, da ne ćemo dobiti više tugaljivih pisama iz štajerskih tabora, da će se više učiniti, da se stanje naših bjegunaca poboljša. Jer izgledalo je već, da su nas zaboravili, da se nitko više nas ne sjeća, nsa, kojih su muzevi i sinovi provalili krv kao malo koji narod u državi za cara i domovinu. Carevu su nam riječi posvj-

dočle, da tome nije tako, da Njegovo odnisko srce nas nije zaboravilo i da će Njegovo ministarstvo, u koje je eto ustupilo nekoliko pouzdanih i sposobnih sila, raditi prema Njegovim željama.

Burna se vremena i teške su prilike, pod kojima nastupaju novi ministri svoje službe i čekaju ih u novom njihovom predgovornom zvanju velike zadaće, no prošlost je njihova sigurnim jamstvom, da će i oni svladati sve poteškoće, kaošto ih svladaju i naši dani vojskovođe na bojnim poljanama.

Nas ponajviše zanima ličnost Njegove Excelence princa Hohenhlo-Schillingfursta i nema sumnje, da će njegovo imenovanje svi oni, koji ga poznaju, od srca i zanosno pozdraviti. A poznajemo ga po najpčaje mi Istrani i Primorci, jer smo ne brojeno put imali zgodu da upoznamo njegov rječnik državno-političku darovitost i pronicavost, da pokušamo njegovu pravednu i mudru upravu ma i u još tako teškim i zakučastim zgodama. Kao više-godišnji namjesnik znao si je u hrvatskom nasim Primorju steći odanost i naklonost svih, a ta ga eto odanost prati i danas, gdje je na toli odličnom, ali ujedno i toli odgovornom mjestu pozvan, da upravlja nutaršnjim prilikama naše države. A toj se našoj odanosti priključuje gotovo samo o sebi čvrsto uvjerenje, da će i sad kao ministar unutrašnjih posla istom brigom nastojati oko svih naših potreba i istom dobrohotnosti uvažavati sve pravedne i želje i molbe. Neka nam Njegova Excelenca ne uzme za zlo, ako se već sad eto obraćamo na nj i najsmjernije mu prije svega stavljamo na dobrostivo i plemenito srce naše bijedne evakuirce, koje je nesmiljeni i kruti udes prognoo bio s rođene njihove rude. Neka Njegova Excelenca uzastoj, da im u koliko je moguće ublaži bijedu i nevolju njihovou, neka im olakotki jedno to živovanje u tudjini. Neka budu preuzvišeni gospodin uvjeren, da će ga hiljade i hiljade duša blagoslivljati, kad budu njegovom brigom i njegovim nastojanjem utrte tolike sirotinjske suze i zavidane tolike i tolike teške rane.

Razne vijesti.

Onima, koji upotrebljavaju plin, elektriku ili vodu. Budući da uprava gradskih zaroda oskudijeva osobim, pak i radi toga, što je većina stanova kroz dan zatvorena, nemoguće je pročitati sva mjerila za gas, električnu struju i vodu, te se ne može niti strankama da uručiti odredjeno vrijeme odnosnih računa. Toga radi umoljava se sve potrošače, koji nijesu u zadnje doba primili račna ili koji uza sav trosak plina nijesu drugo plaćali nego mjesečni prinos za mjerilo, da jave usmeno ili pismeno upravi gradskih zaroda u ulici Muzio broj 14, kada bi se moglo pristupiti mjerilu i pročitati, što su potrošili.

Glazba. Danas u nedjelju u 3 sata popodne izrat će mornarička glazba pred pjesadjskim i topničkom vojarnom. Program je sljedeći: 1. Th. Preuss: Živio Franjo Josip I., koracnica; 2. Ivan pl. Zajc: „Domovini i ljubavi“, pjesma; 3. F. Jaksch: „Jadranski val“, valček; 4. J. Král: „Ugarske narodne pjesme“; 5. J. Strauss: „Veseli savjet“, polka; 6. K. Komzak: „Veseli polpourni“, koracnica.

Počasnik — Pula. Pošto je Vaša majka primala potporu šest mjeseci nakon što joj je umro suprug u vojničkoj bolnici, to joj u smislu naredbe ministarstva za zemaljsku obranu od dne 8. decembra br. 4971 ex 15, došlo je naredbe od 12.

Dobra trgovina.

Humoreska Čiča Jose.

Misko se ustobio, duboko se nakloni i pokaze obrtnu dozvolu, koju je gospodin načelnik pomno pročitao.

— Dobro je! Ded, pokazite mi te vase kalendare!
U Misko je zaigralo srce. Možda će bit stogod trgovine! I stao je hvaliti i doh ne uravislaviti svoju robu najbranjiranim riječima, koje je tek on, Misko mogao da smaže.

— A da su ovakovi kalendari, kakve ero ja prodajem, najbolji i najzgodniji pogotovo za urede, dokazom je, što su glavarstva od mene nabavila, a i od ostalih stižu neprestano narudžbe. Pa i sudori i kotarske oblasti sve, sve kupuje naše kalendare, blagrodjeni gospodine načelnice! — dovrši Misko svoj hvalospjev.

Gospodin je načelnik prično dugo listao i razgledavao slike.

6. 1915. L. D. Z. br. 161. i 162, ex 15. pripada potpora i dalje. Vaša majka neka se ponovno obrati na kotarsko povjerenstvo, a u molbi neka se pozove na ove naredbe. Ne postignete li ništa, možete se obratiti na ministarstvo za zemaljsku obranu, koje će stalno molbu dostaviti povjerenstvu u Pazin.

Odakle riječ „komis“. Tko ne poznaje danas „komisa“? Pa ipak, kako malo ih imade, koji bi znali, odakle potječe to opećenito rabljeno ime za vojnički kruh. Bilo je to u tridesetogodišnjem ratu (1618, do 1648) kad je armada slavnoga Wallensteinina koracala prema Stralsundu kroz opustošene i osiromašene predjele. Pošto nijesu jedni žileli mogli da podavaju vojsci opredjeljenu količinu pečena kruha, odredjene su posebne takozvane krušne komisije, a kruh, koji bi te komisije uljevalice, nazvan bi „komisijoni kruh“ ili ukratko komis.

Najdulji roman na svijetu napisao je japanski spisatelj Kiong te Bakin, jedan od najplodnijih i sad još najomiljenijih pripovjedača. — Godine 1869. dovrši je svoj „dugi roman“ na kojemu je radio ništa više ni manje nego „samo“ četrdeset godina, a čitatelj ima da pročita „malenkost“ od 106 svezaka.

Cudnovat zakon zabranjivao je kod starih Šveda glazbu uspje, a one, koji su se njome bavili, proglašivao je za nepoštene i nepouzidane građane. Prije vladanja Gustava Vase (1523.—1560), postojao je zakon, kojim su svi glazbenici bili proglašeni iz zemlje te ih se dapače i ubijati smjelo. Takovo se je ubojstvo, kako pripovijeda historik Archenholz, smatralo tek salom te je ubojica bio samo obvezan, da daje bastinčima ubijenoga glazbenika po jedan par novih cipela, par rukavica i jedno tele. No i kod ovog su potonjeg „osudjenici“ veoma lukavo postupali. Namazali bi teletu rep maštu i tjerali ga oko brežuljka, a onaj, koji je imao pravo na odstetu, morao bi da trči za njim i uhvati ga za rep. Dakako da je to malo komu uspjelo, jer se je zamješćen rep odmah iskliznuo iz ruke. Tek godine 1523. ukinut je ovaj barbar-ski zakon.

Zadnje vijesti.

Austro-ugarski ratni izvještaj.

B e c, 4. decembra. (D. u.) Službeno se javlja:

Rusko bojište.

Ništa nova.

Talijansko bojište.

Navalna djelatnost neprijatelja protiv gorickog mostobranu i sjevernog dijela visoravnj Doberdoba traje. Slabije su navale i pokušaji da se približe kod Osavale i ispred Podgore, bili suzbijeni. Bombardiranje se grada Gorice nastavlja. Protiv brigade Sv. Mihovila i kod sv. Martina navale su jače talijanske sile. Nase su čete i ovdje suzbile sve nastaje.

Srpsko bojište.

Nase su čete zauzele na juvi jučer rano visine južno Plevlja. I kod Trešnjevca, jugozapadno Sjenice, bili su Crnogorci potučeni. Zapadno Novog Pazara proterali su oboružani muhamedanci crnogorske bande, koje su pljačkale. Jučer smo zarobili ukupno u Novom Pazaru i Mitrovici 2000 momaka.

Zamjenik poglavice generalnog stožera pl. Höfer, podmaršal.

K austriskom komunikem.

U jučerašnjem austriskom izvještaju mora glasi prva rečenica na talijanskom bojištu ovako: — Nakon opet posve neuspjelih neprijateljskih navala zadnjih dana protiv tolimskog mostobranu i protiv naših bregovitih pozicija sjeverno odavle nastupio je jučer tamo mir.

Njemački ratni izvještaj.

B e r l i n, 4. decembra. (D. u.) Iz velikog se glavnog stana službeno javlja:

Zapadno bojište. Nikakvih osobitih događaja.

Istočno bojište.

Nikakvih novih događaja. Ruski vještaj od dne 29. novembra, koji ve da su se morale kod Koolnica i Čarčorski povući njemačke ili austro-ugarske čete nije istinit.

Srpsko bojište.

Nastavila su se borbe protiv ravninskih srpskih odijeljenja u gorovju. Jučer je zarobljeno 2000 vojnika i prebjeglica. Vrhovna vojna uprava.

Turski ratni izvještaj

C a r i g r a d, 2. decembra. (D. u.) Glavni stan javlja:

Na kaukaskoj je fronti bilo uslijed mjestimice 3 m visokog snijega i jakih olujnih neznamitih nastaja izvidnica. Na dardanelskoj fronti na nekim točkama topnički dvoboj i žestoko bacanje bombi. Naše j topništvo zadalo neprijateljskim jarecim znatne štete, razorio je neprijateljsku poziciju strojnih pušaka u Anaforti, nekoj pozicije hitala bomba u Arburumju i pogodilo je trim himba neprijateljsku krstariču. Jedan naših ljetala napao je bombama neprijateljsku torpednjicu, koja se je nasukala na sjevernoj obali zaljeva Sarosa.

C a r i g r a d, 4. decembra (D. u.) Turci su postigli u Mezopotamiji nove uspjehe. Zapijlenili smo dvije engleske topnjače koje su bile oborožane 15 cm topovima.

Osposobljena učenička podučava ili njemački jezik glasnici, čestita ručni rad, te obučava djecu u predmetima pučke škole. Nalaz u upravi „Polisar Tagblatt“, trg Cuzara.

Praktična slovnica njemačkog jezika zvezica K 235 dobije se u knjižari Schmidt, glavni trg 12.

VELIKE kinomatografske predstave u korist iseljeničkih obitelji iz Puljštine

bit će sutra 6. dec. od 3 sata dalje u kazalištu „Politeama Cicutti“.

•• •• RASPORED ĆE BITI VEOMA ZANIMIV. •• •• Sudjeluje glazba mornarice.

CIJENE: Sjedało u loži 1 K •• Sjedało u prizemlju 40 h •• Zlatvoreno sjeđało 60 h •• Ulaz u lože i prizemlje 60 h Galerija 40 h.

Obzirom na dobrohotnu svrhu predstava primaju se preplate sa zahvalnošću. ZA ODBOR: SMAHA.

— Hm, — promrja u pola glasa, — ne bi baš loše bilo, da ga nabavim za uređ.

— Nikako ne, gospodine načelnice! — potvrdi Misko. — Eno gledajte! Za svaki dan u mjesecu imadete prazno mjesto. Tuj možete da unasete ročista i druge biljeske za naredne dane, kako to čine i druga gospoda, a kako je za svaki dan ubilježeno, kakav je dan u sedmici i kakav se svetac taj dan slavi, da ne možete imati zgodnije bilježenice — govorio je Misko na sva usta.

— Hm, da, da! Ali dvije krune!
I Misko se je opet razglagoljao i dokazivao gospodinu načelniku i ovo i ono. Pa kad je još spomenuo, da druga gospoda kupuju kalendare na račun uredske uprave, gospodin je načelnik popustio i izgao od Miska dva kalendara. Jedan će bit za njega, a drugi za gospodina bilježenika.

Ej, ali da!
— Eto gde bijesa! — usklikne gospodin načelnik. — Zaboravio sam noveć kod kuće u svom novom kaputu. Što sad? Da

podjem kući? A eto, zuri mi se u Zabjak, gdje je parnuo Brekov koi.

Miska kao da su prošli srsi. Gle, trgovina je bila već gotova, a sad?
— Pa ču je skočiti do vase kuće, gospodine načelnice! — javi se on brzo. — Izvolite napisati samo par riječi!

— Nije nužno! — umijesa se krčmar. — Evo načelnice, ja ću ti urazmiti četiri krune!

— Miskovo se je lice razvedrilo još i više, kad je primio novce od načelnika.
Izakako se je ovaj zaputio u Zabjak ostavivši kalendare kod krčmara, digao se je ubrzo i Misko te pošao dalje selom. Dva je kalendara srećno evio raspakao, ali što je to? Ta ima ih još čitavu hrpu uze se. Hej, da proda barem još pet njih, hajde će, premda bi i to još malo bilo. Kud sad? Po kućama?

I Misko je mozgao i ovako i onako, mozgao i razmišljao.
Iznenada kao da se je nečemu dosjetio. Mora da je bilo nešto osobito zgodna, jer

mu je na usnicama zahtirao zadovoljan ali ujedno i lukav posmjeh.

Ispitujući podje pravcem u kuću gospodina načelnika. Njegova je žena upravo hramila zivad, kad je Misko banuo u dvoriste.

— Dobar veće, gospodjo načelnikovice — Da bog da!
— Eto, sastao sam putem gospodina načelnika. Isao je u Zabjak, gdje je Breku uginuo koi. I gospodin je načelnik uzao od mene ova dva kalendara — i Misko joj ih turi pod nos, — a kako je noveć zaboravio kod kuće — u novom kaputu, poslao me je ovo ovamo, da vi kalendare preuzmete i meni uručite četiri krune.

Načelnikovice je stala prigovarati i tkoznako kako bi se bila stvar svršila, da nije Misku teče negda pošlo za rukom uvjeriti ju, e će gospodinu načelniku biti novac iz općinske blagajne povraćan. Veselo se Misko zaputi prema kolodvoru. Dakle četiri kalendara Grbavcu! Ipak se krede!

(Dalje slijedi.)